

ВАЛЕРІАНИ КОРЕНІ

Valerianae radix

VALERIAN ROOT

Цілі або фрагментовані висушені підземні частини *Valeriana officinalis* L. s.l., що охоплюють кореневища, оточені коренями й столонами.

Вміст:

— *ефірна олія*: не менше 4 мл/кг, у перерахунку на суху сировину;

— *сесквітерпенові кислоти*: не менше 0.17 % (м/м), у перерахунку на валеренову кислоту (C₁₅H₂₂O₂; М.м. 234.3) і суху сировину.

ІДЕНТИФІКАЦІЯ

А. Кореневище жовтаво-сірого або блідо-коричнювато-сірого кольору, оберненоконічне або циліндричне, приблизно 50 мм завдовжки й 30 мм у діаметрі; основа видовжена або стиснута, зазвичай повністю вкрита численними коренями. Верхівка зазвичай має чашеподібний рубець від надземних частин; зрідка наявні основи стебел. Розрізані вздовж кореневища мають центральну порожнину з поперечними перегородками. Корені численні, майже циліндричні, такого самого кольору, що й кореневища, 1–3 мм у діаметрі й іноді понад 100 мм завдовжки. Від кореневища відходить кілька ниткоподібних ламких придаткових коренів. Злам ламкий. Столони мають потовщені вузли, розділені видовженими борозенчастими міжвузлями, кожне з них завдовжки 20–50 мм, із волокнистим зломом.

В. Мікроскопічне дослідження (2.8.23). Порошок блідо-жовтаво-сірого або сірувато-коричневого кольору. Переглядають під мікроскопом, використовуючи *хлоральгідрату розчин Р*. У порошок виявляються такі діагностичні структури (Рис. 0453.-1): зрідка групи прямокутних склереїд із помірно потовщеними оболонками й крупними порожнинами з основи стебла [Н]; численні фрагменти паренхіми з крупних яйцеподібних клітин (поздовжній зріз [К], поперечний зріз [J]); спіральні, сітчасті або пористі судини, ізольовані або в дрібних групах [D, G]; тонкостінні видовжені клітини всисного шару (вигляд з поверхні [А], поперечний зріз [В]), деякі з кореневищами волосками [Аа, Ва] або їх рубцями [Аb]; всисний шар зазвичай з прилеглим нижнім шаром клітин із дещо потовщеними й видовженими оболонками [Ас, Вb]; фрагменти покривної тканини кореневища з 1 або 2 шарів багатокутних клітин із нерівномірно потовщеними оболонками [F]; кілька груп склереїд із товстими оболонками й вузькими порожнинами [Е] із серцевини кореневища. Переглядають

під мікроскопом, використовуючи розчин 50 % (об/об) *гліцерину Р*. У порошок виявляються численні крохмальні зерна, прості або 2–6-компонентні, але часто відокремлені, округлі або неправильної форми, приблизно 15 мкм у діаметрі; у більшості зерен виявляється дещо нечіткий тріщиноподібний або радіальний центр крохмалеутворення [С].

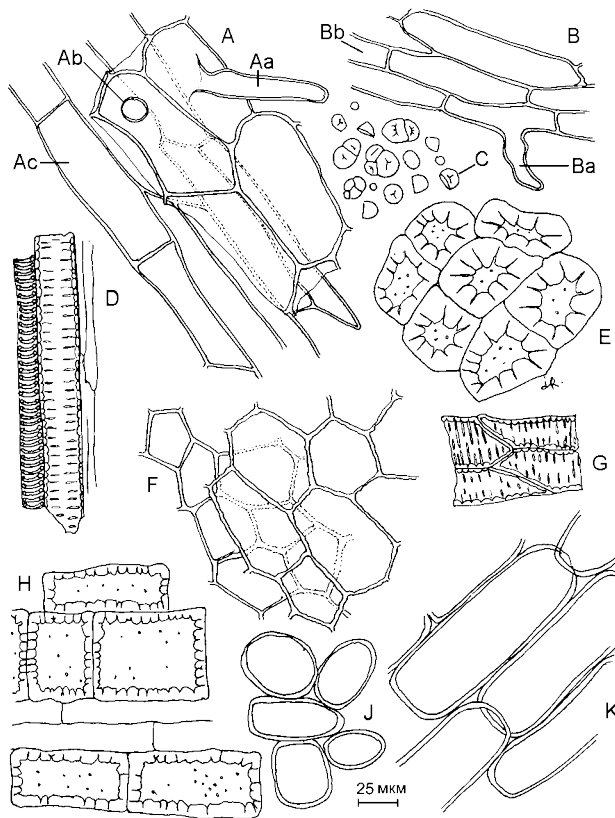

Рисунок 0453.-1. Діагностичні структури валеріани коренів (ідентифікація В)

С. ▽ Високоєфективна тонкошарова хроматографія (2.8.25).

Випробовуваний розчин. До 0.5 г здрібненої на порошок сировини (355) (2.9.12) додають 5.0 мл *метанолу Р*, обробляють ультразвуком протягом 10 хв, фільтрують або центрифугують і використовують фільтрат або надосадову рідину.

Розчин порівняння (а). 2.5 мг *ацетоксивалеренової кислоти Р* і 4.0 мг *валеренової кислоти Р* розчиняють у *метанолі Р* і доводять об'єм розчину тим самим розчинником до 20.0 мл.

Розчин порівняння (b). 2.5 мл розчину порівняння (а) доводять *метанолом Р* до об'єму 10.0 мл.

Розчин порівняння (с). 10 мкл *цитронелолу Р* розводять до 40 мл *метанолом Р* (розчин А). 4 мг *валеренової кислоти Р* розчиняють у розчині А і доводять об'єм розчину тим самим розчином до 20 мл.

Маркер інтенсивності (розчини порівняння (а) і (b)): — валеренова кислота.

Пластинка: ТШХ-пластинка із шаром *силікагелю F₂₅₄ Р* (2–10 мкм).